

Oefenen met de NIO? Niet doen!

Waarom oefenen met de NIO niet verstandig en niet nodig is

De belangrijkste reden om vooraf niet te oefenen met de NIO of met NIO-achtige opgaven betreft de normering: de normen (vergelijkingsgegevens) van de NIO zijn gebaseerd op ruim 22.000 leerlingen die allemaal onvoorbereid (d.w.z. zonder vooraf te oefenen) de NIO hebben gemaakt.

Wordt er nu wel met leerlingen geoefend, dan komt de geldigheid van de normen in het geding: de testuitslag van leerlingen wordt nu niet meer afgezet tegen een vergelijkbare groep en zal mogelijk 'hoger' uitpakken dan reëel is.

Dat lijkt (voor leerlingen, hun ouders en misschien zelfs voor de leerkracht) wellicht positief, maar een te hoge uitslag kan leiden tot verwijzing naar een schoolniveau dat voor de leerling te hoog is gegrepen. Onnodig te zeggen welke schade een dergelijke verwijzing een leerling kan berokkenen.

Een tweede reden om vooraf niet te oefenen betreft het soort test dat de NIO is. Zoals bekend, is de NIO – in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Cito-toets – een intelligentietest en geen schoolvorderingstoets.

Waar een schoolvorderingstoets de *feitelijke* schoolprestaties van een leerling meet (dat wat een leerling in 8 jaar onderwijs heeft geleerd), meet een intelligentietest de *mogelijke* schoolprestaties (dat wat een leerling 'in huis heeft').

Schoolvorderingstoetsen bestaan dus vooral uit opgaven die een beroep doen op *aangeleerde kennis* (en kennis wordt vermeerderd door regelmatig en langdurig te oefenen); intelligentietests bestaan vooral uit opgaven die een beroep doen op *inzicht*. Het is daarbij een expliciet uitgangspunt van de test om de leerling zoveel mogelijk een nieuw soort problemen en opgaven voor te leggen, opgaven die dus zo min mogelijk een beroep doen op aangeleerde kennis.

Oefenen met soortgelijke opgaven staat dus diametraal tegenover dat uitgangspunt van de test, is schadelijk voor de validiteit van de uitslag en kan leiden tot een vertekend advies.

Een derde reden om vooraf niet te oefenen is dat het niet nodig is omdat er tijdens de testafname al wordt geoefend. Voorafgaand aan elk onderdeel worden 2-12 oefenvoorbeelden gemaakt en besproken. De leerlingen mogen dan ook nog vragen stellen. Pas als de vragen zijn beantwoord, wordt met de afname van het betreffende onderdeel begonnen en proberen de leerlingen in de daarvoor gestelde tijd (tussen de 5 en 15 minuten) zoveel mogelijk opgaven te maken.

Een veelgebruikt argument om vooraf te oefenen is dat faalangstige leerlingen worden benadeeld: dat zij minder presteren dan ze kunnen. Afgezien van de vraag of de faalangst werkelijk vermindert door te oefenen, is het natuurlijk de vraag hoe een faalangstige leerling presteert als de faalangst niet vermindert, ook niet in het voortgezet onderwijs. Ofwel: bestrijdt oefenen niet alleen de symptomen, en is bestrijding aan de bron niet de oplossing?

Zoals bij elke test geldt, is ook bij de NIO een ontspannen, geconcentreerde houding tijdens de afname het beste. Ons inziens is het aan de ouders, de school en – op het moment van afname zelf – ook aan de testleider om leerlingen die de NIO gaan maken, te helpen deze houding te vinden en te behouden. Een oefencircus helpt daar niet bij!

Sinds vorig schooljaar is er een (gratis!) ouderbrochure beschikbaar met informatie over de inhoud en het doel van de test, over de afname en het resultaat. U kunt deze bestellen via de NIO-pagina op www.boomtestuitgevers.nl.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Judith Rood, adjunct-uitgever:
j.rood@boomtestuitgevers.nl; (020) 5200132